

Warszawa, dn. 29 września 1945r

375
OSKARZENIA
przeciwko

IE ROMANSKIEJ

art. I § I poz. b Dekretu z dn. 3I-VIII-1944r
dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy
n :

MARIANNĘ ROMANSKĄ, córkę, Tomasz i Rozalii, urodzoną dnia
6 maja 1903 roku w Cieszychach, pow. Brodnica, kupcową, rzekomo
nie karaną, ostatnio zamieszkałą w Radomiu, ul. Wisniowa 2.

/ aresztowana w dniu II czerwca 1945r. k. 15)

o to, że

w kwietniu 1943r w Warszawie, idąc na rękę
władzy okupacyjnej niemieckiej, działała na
szkodę osób spośród ludności cywilnej przez
sprowadzenie niemieckich zandarmów do Ireny
Markulisowej i Kazimierza Markulisa, pomawiając
ich, że są Żydami.

Przestępstwo to przewidziane jest w art. I § I p. b. Dekretu
P.K.W.N. z dnia 3I-VIII-44r. (Dz. U.R.P. Nr. 4 poz. 16
i Nr 7/45 poz. 29). Na zasadzie art. 7 tego Dekretu i art.
3 Dekretu P.K.W.N. z dn. 12-IX-44r (Dz. U.R.P. Nr. 4/44 poz.
21) sprawa podlega rozpoznaniu przez Specjalny Sąd Karny
w Łodzi .

Wiceprokurator

L. Rudkiewicz

Prokurator Specjalnego
Sądu Karnego w Warszawie

Warszawa, dn. 29 września 1945r

Ds.spec. 742/45

A K T O S K A R Ż E N I A
przeciwko

M A R I A N N I E R O M A N S K I E J

IPN
BUIAD
Warszawa

oskarżonej z art. I § I poz. b Dekretu z dn. 3I-VIII-1944r
o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy

O s k a r ż a m :

MARIANNĘ ROMANSKĄ, córkę Tomasza i Rozalii, urodzoną dnia
6 maja 1903 roku w Cieszytach, pow. Brodnica, kupcową, rzekomo
nie karaną, ostatnio zamieszkałą w Radomiu, ul. Wisniowa 2.

/ aresztowana w dniu II czerwca 1945r. k.15)

o to, że

w kwietniu 1943r w Warszawie, idąc na rękę
władzy okupacyjnej niemieckiej, działała na
szkodę osób spośród ludności cywilnej przez
sprowadzenie niemieckich żandarmów do Ireny
Markulisowej i Kazimierza Markulisa, pomawiając
ich, że są Żydami.

IPN
BUIAD
Warszawa

Przestępstwo to przewidziane jest w art. I § I p. b. Dekretu
P.K.W.N. z dnia 3I-VIII-44r. (Dz. U.R.P. Nr. 4 poz. 16
i Nr 7/45 poz. 29). Na zasadzie art. 7 tego Dekretu i art.
3 Dekretu P.K.W.N. z dn. 12-IX-44r (Dz. U.R.P. Nr. 4/44 poz.
21) sprawa podlega rozpoznaniu przez Specjalny Sąd Karny
w Łodzi .

Wiceprokurator

L. Rudkiewicz

Lista osób podlegających wezwaniu na rozprawę

OSKARZONA

Marianna Romanska - Więzienie w Mokotowie

Świadkowie :

- k. 29 I/✓ Kazimierz Markulis - Warszawa, ul. Panska 99 m.
k. 3I 2/ Irene Markulis " " "
k. 37 3/✓ Jerzy Romański " ul. Walicow 10 m. 5
k. 42 4/✓ Zofia Popiel " Al. Niepodległości 142 a.
k. 28 5/✓ Adam Kowalczyk " "

k.

Inne dowody

Do odczytania :

Zapiski dochodzenia .-

Wiceprokurator

Rudziński

Oskarżony przedstawił co do swej osoby (art. 82 k.p.k.)

Marianna Romanińska, urodzona 6 maja 1903 r. w Cierzymiel, pow. Brodnica, córka Tomasa i Rozalii, pny mężu, wyznania rym. kat., narodowości i obywatelstwa polskiego, wykształcenie 6 kl. Szkoły Powszechnej, - dzieci i majątku nie posiada, obec w stosunku do pokrzywdzonych Markulisów; otrzymała uchylenie aktu oskarżenia; oskarżenie zamieniła w Radomiu pny ul. Wiśniowej 2.

Z wezwanych świadków stawili się wnyscy z wyjątkiem Zdzisława Markulis, bez skutecznego poświadczenia odbioru wezwania. Mgr Karol Markulis przedstawił dowód, że żona jego Zdzisława jest ciężko chora po operacji.

Świadkowie zostali umniejszeni do osobnego pokoju.

Odczytano akt oskarżenia.

Oskarżony zaprzeczył mu.

w zakładzie Markulisów. W trakcie badania zepsuło się światło. Zaproponowa-
 łem, by Markulisowa przelała do mego nie-
 mkania i dokonywała mi amputacji. Zgodi-
 ła się. Po włączeniu aparatu do kontaktu
 często światło w moim niemkaniu i w kilku
 innych. Lokatorowie wymyślali nam za to,
 własnymi kablem z szeregowatam światło,
 że co zapłaciłam 80 zł. Ponieważ wyda-
 łem ten był spowodowany włączeniem a-
 paratu przez Markulisów, zaproponowa-
 łem, byśmy ponieśli wyrobienie kable
 szeregowat. Ja już za amputację zapłaci-
 łem 100 zł, zgodałam, że to sumy 50 zł.
 Markulisowie nie chcieli na to zgodzić,
 wobec czego zabrakło im kasy, więc odro-
 żyse Markulinowi, że im oddam, gdy mi
 zwróci 50 zł. W odpowiedzi na to Ma-
 rkulis zameldował w komisariacie. Byli
 policjanci nakazali mi zwrócić
 kasę Markulisom. Markulis powieścił
 w komisariacie, że zgodałam od niego 2.000 zł
 za amputację i za amputację i za amputację

Nie spowodują na posterunek na rogu
ul. Wawiej i Lenna. Po wyjściu Markulizów
z dzielnicy żydowskiej nie odgrzałem im się.
Nie wiem, o zabranie mebli z mieszka-
nia Markulizów. Nie spowodują ani do
zamieszkania Niemcewskiej ani do gestapo
z zamieszowaniem, że Markulizowie są
żydami, na dowód czego mogę powołać
świadków: Leokadię Prusakowską vel Kobową
zamieszkałą w Grodzisku przy ul. Leszczyńskiej
32 i innych.

Przewodniczący zaopinił postępowanie
dowodowe oraz uprzedził omarzonego,
że wolno mu zgłosić uwagi i składać
wyjaśnienia co do każdego dowodu
[art. 335 k.p.k.]

Po wezwaniu świadków na salę Pre-
wodniczący uprzedził wzystkich swia-
dków o odpowiedzialności karnej za
fałszywe zeznania, oraz przytoczył
treść art. 106 k.p.k.

Siž v dokumenty Markulison i pred-
stavitel'm je v gestapo na Stei-
cha. Stymatem, ie Markulisonie
votali razrentovani na skudek
vsteanie ieh pier Romanika.

iv. Adam Kowaleryk:

Znam ork. od predvojny. Mienkali-
sury w fcin raznyh obom fny ul. Par-
iskij 108. Wiem, ie misory Roman-
skij a Markulisoni byt zataraj v vud-
wejs. Stymatem jak Romanika vobeg-
zicie siž Markulison w stowael: "Ja
was nanes, ja wam pokaz". Roman-
ska mienkita u Kowowej, w Kojce
mienkania oblywaty siž zabawy z z-
nolarnami i otmenami mienickimi.

iv. Kirinier Markuliz:

Znam ork. od 40k. Romanika robita so-
bie onobumejs u iony. W zaktworie ze-
psuty siž kurki. Romanika zaprosowo-

Romanka powieszono przy mnie
w komisie nacie, że jestem żydem.
Mnie i żonę aresztowali żandarmi
i zabrali nas na posterunek na rogu
ul. Wroniej i Lenina. Żandarmu na po-
sterunku wymieniły rewolwer w stronę
żony, mówiąc, że ją zastrzelę, gdy
nie przystanie, że jest żydówką.
Poobitem rewolwer. Żandarmi za-
wołali wówczas Romankę i ta stała
zobita, że ja i żona jesteśmy żydów-
kami, przyciem widziała mnie i żonę
w łwan. Niemcy zaproponowali
nas do dziełnicy żydowskiej. Gdy
żydów wyprowadzali i szeregiem
manewrowaliśmy pojechaliśmy przed
gestapowcami, w pewnym momencie
jakiś gestapowiec zaczął mnie za-
rzekać i wybiegł z szeregu. Żona
trzymała się kucelowo. Mnie i żonę
wzięto z szeregu. Po...

Przypominając sobie, że muszę
Brauna do pracy w jego mieszkaniu
z domu, gdy nie zlat matczy.
Biecki Braunowi przymier wypisanie
w którymś liście Polacy za ha-
mule z zydami, wywołaliśmy go
z dziełnicy zydowskiej na wolność.
Gdy Romanika zobaczyła nas, po-
wiedziała: „To nie, że cię wypuści-
li, przepraszam, ale i tak kwiatki
na łebie wyrosną”.

Ogłoszając protokół, który nie-
my mi pokazywali. Było to ukończenie
mnie i żony o przeobrażenie zydowskie.
Widzieliśmy na tym protokole podpisy
Kotowej, Romanickiej i Jastrzębskiego.

Obrońca wnosi o odroczenie
rozprawy i przesłuchanie świadków.

Do

OBYWATELA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ob. Jana Romańskiego
zam. Brodnica, ul. Kościuszki 3
pow. Brodnica, poczta Brodnica.

P O D A N I E.

w trybie art. 19 Dek. 12.IX.1944
o ukaskawienie żony mojej
Marianny Romańskiej z d. Wolskiej

W dniu 12.XII.45 r. odbyła się sprawa żony mojej Marianny Romańskiej w Sądzie Specjalnym przy ul. Leszno 53, przyczem wyrokiem została wyrzeczona kara śmierci.

Wobec powyższego, jako mąż skazanej, zwracam się do Obywatela Prezydenta z łaskawą prośbą o ukaskawienie, motywując ją w sposób następujący:

1. Sam osobiście jestem starcem/mam lat 65/, a prócz tego schorowany i nie posiadam żadnej opieki przy sobie,
2. Niezależnie od powyższego żona moja była jedyną moją żywicielką, ponieważ sam osobiście nie jestem w stanie nic zapracować,
3. Skazanie jej na śmierć spowoduje, że dosłownie zostanie skazany na śmierć głodową,
4. Sam fakt przewinienia choć i istnieje, jednakże szczęśliwy zbieg okoliczności spowodował, że wydani ocaleli i żyją,
5. Również i poziom umysłowy, a także moralny mej żony nie jest taki, by mogła sobie zdawać sprawę z wysokiego napięcia swej złej woli /ukończyła 6 oddziałów szkoły powszechn./,
6. Przestępstwo zostało popełnione w chwili silnego uniesienia i wysokiego zdenerwowania, a wiadomo, że kobiety w takich momentach nie potrafią nad sobą panować.
7. Najlepszym przykładem tego, iż przestępstwo było pozbawione zrozumienia jego istoty i znaczenia, może posłużyć sam fakt jego pobudki skoro z błahej rzeczy, jak nieporozumienie na tle nienależytego wykonania ondulacji mogło dojść do doniesienia do Niemców, a w następstwie spowodowało aż wydanie wyroku śmierci.
8. Z tych wszystkich zasad gorąco ponawiam swą prośbę do Obywatela Prezydenta o wzięcie pod uwagę wyżej przytoczonych motywów i o ukaskawienie żony mojej Marianny Romańskiej.